

Taalinzicht

Rollen *in iets vies*

Het vervult ons met afgrijzen en walging, de smerigheid waarmee onze honden geconcentreerd en vol overgave hun hals en vaak ook nog hun rug inwrijven: rotte vis, half vergane kadavers en poep van allerlei soorten dieren, inclusief de mens, zijn de meest voorkomende. Eerst wordt er aandachtig geroken, dan gaat de kop schuin naar beneden, wordt de hals erin gewreven en als je pech hebt, gaat je hond er ook nog uitvoerig in liggen rollen zodat ook zijn rug vol komt te zitten.

Honden zijn niet de enige dieren die dit doen. Naast andere canidae, zoals wolven, vossen en coyotes, zijn er nog veel

meer roofdieren die deze voor ons zo onsmakelijke gewoonte hebben. Ook beren, wasberen, civetkatten, marters, mangoesten, hyena's en vrijwel alle katachtigen, van onze huiskat tot de tijger en de leeuw, hullen zich graag in een krachtig parfum. Waaruit dat luchtje bestaat, kan verschillen. Naast het voor katten onweerstaanbare kattenkruid kunnen de substanties waarin gerold en gewreven wordt, blijkens een inventarisatie van Rieger (1979), over drie verschillende groepen worden verdeeld: 1. Urine en poep van andere dieren, 2. Chemische substanties, zoals olie, benzine, hars, sigaretten, terpentijn, insecticides, 3. Eetbare substanties

zoals kaas, vis, vlees, kadavers, ingewanden, braaksel, citrusvruchten en levertraan. Sommige dieren houden van alles, andere beperken zich tot een of twee categorieën. Zo rollen honden, voor zover dat is onderzocht, niet in chemische substanties, in tegenstelling tot wolven. Het gekke van deze voor ons mensen meestal weerzinwekkende, en bij veel hondeneigenaars welbekende gewoonte, is dat niemand weet waarom roofdieren dit doen. De meeste hypothesen dateren uit de jaren zeventig van de vorige eeuw, maar niet één geeft een sluitende, alomvattende verklaring. Systematisch, experimenteel onderzoek heeft niemand sinds de jaren vijftig van de vorige eeuw gedaan. Een veel gehoorde verklaring onder hondenbezitters is het idee dat wolven (en daarom ook hun afstammeling de hond) hun eigen geur willen camoufleren om zo dichtbij hun prooidieren te kunnen komen en dus effectiever te kunnen jagen. Deze ooit door wolvenonderzoeker Erik Zimen geopperde verklaring snijdt echter geen hout. Wolven hullen zich bij voorkeur in de poep van andere grote roofdieren, zoals de poema en de beer. Ook de chemische luchtjes waar wolven een raadselachtige voorkeur voor blijken te hebben, lijken al evenmin bevorderlijk voor een goed verlopende jacht. Recent opperde Allen en collega's (2016) dat kleinere roofdieren wellicht hun eigen geur met het rollen in de poep

van heel grote roofdieren proberen te camoufleren, om zelf geen prooi te worden van iets minder grote roofdieren zoals de coyote en de lynx. Zij namen waar dat Amerikaanse grijze vossen zich graag insmeerden met verse poema-poep. Aangezien coyotes en lynxen afstand bewaren als zij de lucht van een poema ruiken, zou de poema-poep de vossen dus langer de tijd geven om een goed heenkomen te zoeken. Wellicht werkt de beren- en poema-poep op dezelfde wijze voor wolven. Het geeft in ieder geval te denken, waarom honden zich bij voorkeur in mensenpoep wentelen. De hypothese van Allen is echter niet bruikbaar als verklaring voor de voorliefde van honden om in rotte vis en kadavers van andere dieren, soms zo klein als een muis of mol, te rollen. De verklaring hiervoor wordt gezocht op het sociale vlak. Wolven zouden hiermee aan achtergebleven roedelgenoten laten weten waar ze geweest zijn en waar er lekkere hapjes te vinden zijn. Omdat rollen echter ook plaatsvindt in aanwezigheid van andere roedelgenoten, waarbij de een na de ander zich op het parfum trakteert, is ook wel verondersteld dat dit 'groepsrollen' de saamhorigheid zou versterken. Of, zo denk ik zelf wel eens, zouden ze misschien hiermee hun geheugen voor een nuttige of speciale plek extra activeren? Mijn honden vergeten hun kadaver-rolplekjes nooit tot er niets meer ligt. Ik wel helaas. Het blijft dus gissen. ■